

Tiroid konu başlıkları

1. Tiroid bezi/Testleri/Guatr
2. Tiroid nodülü
3. Tiroid biyopsisi
4. Tiroid kanserleri
5. Tiroid ameliyatı
6. Hipotiroidi/Hashimoto
7. Tiroid hormonu tedavisi
8. Hipertiroidi/Graves
9. Radyoiodot (atom) tedavisi
10. Gebelikte tiroid bezi

7. Tiroid Hormonu Tedavisi www.erdincerturk.com/tiroidhormonu

Tiroid hormonu hangi hastalıklarda kullanılır?

Tiroid hormonu hipotiroidi olarak adlandırılan ve tiroid bezinin yeterli hormon üretmediği durumlarda kullanılan bir tedavidir (Bkz. Hipotiroidi/Hashimoto). Sentetik bir ilaç olmasına rağmen kimyasal yapısı vücutta yapılan tiroid hormonu ile tamamen aynıdır. Bu anlamda yabancı madde değildir. Yan etki riski yok denecek kadar nadirdir. Ancak vücudun gereksiniminden fazla verildiğinde yüksek doza bağlı yan etki görülebilir.

İlaç olarak kaç çeşit tiroid hormonu vardır?

Vücutta 2 çeşit tiroid hormonu vardır. Tiroksin (T4) adlı hormon tiroid bezinden daha fazla sentezlenen hormondur. Kana verildikten sonra triiyodotironin (T3) adlı hormona dönüşerek hücre düzeyinde etkisini gösterir. İlaç olarak her iki hormon, hatta bunların belli oranlarda karma formları bulunmaktadır. Ancak sıklıkla kullanım için tercih edilen sadece T4 içeren preparatlardır. Vücuttan salgılanan T4 hormonu gibi kanda T3 e dönüşerek etkisini gösterir. Sadece T3 veya T4/T3 karma preparatlar ile kandaki tiroid hormonu seviyesinin stabil düzeyde tutmak zordur. Bunun sebebi T3 hormonunun kandaki yarı ömrü çok kısadır ve ilaç olarak hem günde en az 2-3 kere alınması gerekir. Bu şekilde bile kan seviyesi gün içerisinde değişkenlik gösterebilir. Aşağıda anlatılan bilgiler T4 içeren preparatların kullanımı ile ilgili bilgilerdir.

İlaç günün hangi saatinde alınmalıdır?

Tiroid hormonu (T4) içeren ilaçların kanda bulunma süreleri uzundur. Yani günde bir kere alınmaları ile yeterli etkinlik sağlanabilir. Günün her saatinde alınabilir. Ancak ilacın barsaklardan emiliminin çok iyi olmaması nedeni ile aç karnına alınması gerekir. Boş mideye alınmaz ise yiyeceklere bağlanabildiğinden kana geçişi azalır. İlaç aç karnına alınmalı, mideden barsaklara geçmesini beklemek için 20-30 dakika kadar hiçbir şey yenmemelidir. Bu nedenle sıklıkla sabah aç karnına alınması ve 30 dakika sonra kahvaltı yapılması önerilir. Bu öneriyi uygulayamayanlarda öğünden en az 3 saat sonra ve 30 dakika önce olmak üzere günün herhangi bir saatinde alması önerilebilir.

Tiroid hormonu ilacının başka ilaçlarla birlikte kullanılmasında sakınca var mıdır?

Tiroid hormonu ilaçları bazı ilaçlarla birlikte alındığında barsaklardan kana geçişi ciddi anlamda azalmaktadır. Bu nedenle mümkün olduğunca başka ilaçlarla birlikte alınmamalıdır. Özellikle kalsiyum ve demir preparatları tiroid hormonu emilimini en çok etkileyen ilaçlardır. Tiroid hormonu ilacını aldıktan sonraki 3-4 saat içerisinde bile bu ilaçların alınması tiroid hormonu emilimini azaltabilir. Diğer bazı ilaçların da tiroid hormonu ilaçları ile birlikte alınması tiroid hormonunun etkinliğini değiştirebilir. Bu nedenle tiroid hormonu ile birlikte başka ilaç da kullanılıyorsa gün içerisinde kullanımları konusunda hekime danışılmalıdır.

Tiroid hormonu kullanımına hangi dönemlerde ara verilmelidir?

Tiroid hormonu eksikliği sıklıkla kalıcı bir durumdur. Bu nedenle tiroid hormonu tedavisi ömür boyu sürdürülmesi gereken bir tedavidir. Başka bir hastalık gelişmesi, ameliyat, kaza, yoğun bakım tedavisi gibi durumlarda bile tedaviye devam edilmelidir. Farklı sağlık sorunlarında doz değişimi gerekebileceğinden tiroid hormonu kullanıldığı konusunda hekim mutlaka bilgilendirilmelidir. Tiroid hormonu tedavisinin kesilmemesi gereken önemli dönemlerden bir tanesi de gebeliklerdir. Gebelik durumunda ilacın kesilmesi bebeği olumsuz etkileyebilir. İlacın

gebelik üzerine hiçbir olumsuz etkisi yoktur. İlacın kesilmemesi hatta gebelikte tiroid hormonu gereksinimi arttığı için hekim önerisine göre uygun doz artışı yapılması gerekir.

Tiroid hormonu doz fazlalığında ne yapılmalıdır?

Düzenli kullanıma rağmen çeşitli faktörlere bağlı olarak doz fazlalığı ile karşılaşılabilir. Doz fazlalığı durumlarında genellikle ilacın kesilmesi gerekmez. Öncelikle yapılması gereken doz fazlalığının sebebinin saptanmasıdır. Buna göre uygun doz değişikliği yapılmalı, daha sonra kan seviyelerinin kontrolüne göre uygun tiroid hormonu dozu saptanmalıdır. Bu değişiklikler mutlaka hekim önerilerine göre yapılmalıdır.

Tiroid hormonu ilaçlarının kilo kaybı sağladığı doğru mudur?

Kilo kaybı yapıcı etkisi hormon eksikliği olan kişilerde görülür. Aslında etkisi hipotiroidiye bağlı kilo artışının tedavi ile kişinin normal kilosuna gerilemesi şeklindedir. Yani ilacın kilo verdirici özelliği yoktur. Hipotiroidisi olmayan kişilerde kilo kaybı sağlamaz. Çok yüksek dozlarda kullanıldığında ciddi riskleri ile birlikte sağladığı kilo kaybı geçicidir. Kalp, damarlar, kas ve kemiklerle ilgili ciddi zarar verici etkileri görülebilir.

Tedavi süresince farklı firmaların tiroid hormonu ilaçları değiştirilerek kullanılmasında sakınca olur mu?

Türkiye'de farklı firmaların tiroid hormonu preparatları bulunmaktadır. Etkinlikleri benzer olsa da barsaktan emilimleri ve biyo-yararlılıklarında farklılıklar olabilir. Hipotiroidli hastalarda doz gereksinimleri çok farklıdır. Doz gereksinimi kandaki tiroid hormonu seviyeleri ölçümü yapılarak saptanmaktadır. Hangi firma ilacı ile uygun doz ayarlandı ise mümkün olduğunca aynı ilaç kullanılmalıdır. Farklı firma ilacı kullanılmak zorunda kalındı ise kan seviyesi kontrolü yapılarak verilen dozun yeterli olup olmadığı saptanmalıdır. Yurtdışı ilaçlar için de aynı durum söz konusudur. Yurt dışından getirilen ilaçlar daha etkilidir söylemi doğru değildir.

Tiroid hormonu kullanan hastalara önerileri başlıklar halinde özetlersek;

- Doz ayarlaması kan ölçüm sonuçlarına göre yapılmalıdır.
- Kontrol yapılmadan doktorunuzun önerdiği dozda değişiklik yapılmamalıdır.
- Tiroid hormonu ilacı günde bir kez alınması yeterlidir.
- İlaç sabah aç karnına alınmalıdır.
- İlacı aldıktan sonra yarım saat süre ile bir şey yenmemelidir.
- Sabah alınması unutuldu ise, günün diğer saatlerinde alınabilir. Ancak bir şey yendikten sonra en az 3 saat geçmiş olmalıdır ve yine yarım saat bir şey yenmemelidir.
- Beraberinde başka ilaç alınacaksa hekime danışılmalıdır.
- Tiroid hormonu ile beraber süt, kalsiyum, demir hapi alınmamalıdır.
- Tedavi için önerilen preparat başka firmanın aynı preparatı ile mümkün olduğu sürece değiştirilmemelidir.